

Jógvan Mørkøre, samfelagsfrøðingur:

Føroyingar mugu gera eina ætlan

-Vit illneitast inn á danir og leggja teir undir at hava loyniligar ætlanir um gongdina í Føroyum. Trupulleikin er ikki, um danir hava nakra ætlan ella ikki. Høvuðstrupulleikin er tann, at vit føroyingar hava onga ætlan við tí, sum vit gera og tí, sum hendir. Vit hava tíansheldur nakra hóming av, hvar vit enda - og hvussu oftani aftrat vit skulu til at bjarga bankunum sigur Jógvan Mørkøre, samfelagsfrøðingur.

Sóknast eftir føroyskari ætlan

Jógvan Mørkøre sóknast eftir eini veruligari ætlan frá føroyskari síðu fyrri at koma aftur á beint.

-Vit illneitast inn á danir og leggja teir undir at hava loyniligar ætlanir um gongdina í Føroyum. Trupulleikin er ikki, um danir hava nakra ætlan ella ikki. Høvuðstrupulleikin er eftir míni metan tann, at føroyingar hava onga ætlan við tí, sum teir gera. Vit hava tíansheldur nakra hóming av, hvar í alfabatinum vit enda, og tað er alamerandi.

Jógvan Mørkøre heldur, at vit hava lyndi til at

brúka tíð og orku til at sparka eftir donum og fyrri tað eisini okkum sjálvum, heldur enn at brúka orkuna til at tosa um framtíðina.

Hann vísir síðani til ta endurreisingarnevnd, sum landsstýrið herfyri setti. -Eg haldi, at nevndin eisini átti at fingið til uppgávu at sagt landsstýrinum, hvussu langt tað skal fara við sínum bjargingaroyndum av bankunum.

-Ein sóknast eftir eini haldgóðari meting frá búskaparfrøðingum um, hvussu langt vit skulu fara í alfabatinum, tá tað snýr seg um at framhaldandi at bjarga bankunum. Og ein slík meting kann ikki

gerast, um tú ikki hevur eina endurreisingarætlan fyrri alt samfelagið. Her átti um rødd á endurreisingarnevnd tí at komið heilt náttúrliga inn í myndina.

Niðarpint samfelag

Upp á fyrspurning um hann heldur tað verður neyðugt við fleiri bjargingaroyndum av bankunum sigur Jógvan Mørkøre, at tað man fáur ivast í. Spurningurin er bara, hvussu skjótt og hvussu ofta.

Hann setir stórt spurningurin við, um tað er rætt at halda fram við at bjarga bankunum, uttan at annað verður gjørt samstíðis.

Spurningurin er, um vit ikki bara gera trupulleikarnar enn størri. Endin kann bliva tann, at samfelagið verður so niðarpint, at tað er ein spurningur um nakar banki í útlandinum vil hava nakað við Føroyar at gera.

-Avgerandi spurningurin í dag er um bjargingin av bankunum bætir um støðuna í samfelanum ella bara ger støðuna verri. Tað vit hava sæð higartil er, at bjargingin bara hevur gjørt støðuna verri og verri. Tað vísir seg at vera verri at loysa bæði banka- og samfelagskreppu í dag, av tí at ein hevur bjargað bankunum fleiri ferðir.

Jógvan Mørkøre heldur sjálvur, at tað almenna átti als ikki at lagt seg út bankakreppuna. -Tað nýtist ikki at hava við sær, at bankarnir tá høvdu farið. Tvørturímóti høvdu bankarnir tá kanska staðið stinnari enn teir gera í dag og kanska saneringin longu hevði verið framd.

Jógvan Mørkøre heldur, at hevði tað almenna ikki lagt seg so nógv út í støðuna, so hevði Den Danske Bank móguliga sæð seg freistaðan til at yvirtíðið Sjóvinnubankan. Hevði hann fingið Sjóvinnubankan nóg bíliga til sølu hevði hann helst keypt. Og tá hevði hann so eisini havt móguleika

at framt ta sanering, sum hvørgin banki tá slapp í gongd við, tí teir lógu og lúrdi eftir hvørjum øðrum. Tá hevði hann kunnað stýrt øllum.

-Meinar tú tá, at tað hevði verið betri fyrri okkum, um Den Danske Bank ikki kvittaði við Føroyar?

-Ein kann altíð tosa um, hvat árin tað hevur at taka pengarnar úr landinum. Men støðan vit eru komin í nú er tann, at útlendskur kapitalur als ikki hevur nakran áhuga fyrri Føroyum. At útlendskur kapitalur vil sleppa úr Føroyum er eitt sera ringt tekin um støðuna og framtíðina.

jan

viðfarast øðrvísi enn annað privat fyrirtakssemi, sum ikki klárar seg, og er ein høvudsorkin til hetta týðningur teirra í øllum peningakervinum.

Men tað eru eisini ymsar meiningar um henda spurningin. Summi meina nevnliga, at vit við at bjarga bankunum bert gera trupulleikarnar nógvs størri.

Jógvan Mørkøre heldur, at vit eiga at hugsa nógvs meira um, hvat tað er vit gera.

Sum nú er verður ein privat skuld koyrd yvir á tað almenna. Hetta er ein vandamikil gongd og hann hevur ilt við at siggja, at vit klára okkum við "bara" at skula siga E og F aftrat. Utan iva skulu vit nógvs longur úr í alfabatinum, og tá er spurningurin, um vit ongantíð áttu at havt sagt A.

Skjótt trupulleikar aftur

Samfelagsfrøðingurin metir, at nýggi bankin longu í oktober fer at fáa stórar trupulleikar. Tá verða uttan iva nógvs pengar, sum vórðu sagdir upp fyrri einum ári síðani, fluttir úr bankanum.

Ein annar týðandi spurningur er, hvør skal forrenta øll lánini, sum bankarnir hava úti. Tað eru virkini øðrumegin og skipini hinumegin. Men her eru útlitini alt annað enn góð. Saneringin av virkjumum er enn ikki liðug og byggja vit so at tølunum í bygnaðarálitnum, siggja vit, at eingi útlit eru fyrri, at bankarnir í næstu framtíð fara at fáa nakrar inn-tøkur tann vegin. Tvørturímóti.

Jógvan Mørkøre ber eisini ótta fyrri, at skjótt

fer tann næsta aldan at raka okkum. Hon fevnir um tey mongu, sum ikki fara at orka at gjalda húsini osfr. Tað fer so bara at gera støðuna hjá bankunum uppaftrat verri. Stóra og vaksandi arbeiðsloysið fer sum frálíðir at raka bankarnar sera meint.

Hann heldur, at okkara politíkarar hava handfarið alt hetta málið skeivt frá byrjan av. Sagt hevur verið, at vit hava verið noyð til at bjarga bankunum til tess at kunna bjarga samfelagnum. Men tað hjálpir ikki, tá tað er samfelagið, sum hevur trupulleikar.

Samfelagstrupulleikar mugu loysast

-Bankarnir eru ein partur av samfelagnum. So leingi tú ikki hevur loyst trupulleikarnar í samfelagnum loysir tú heldur ikki trupulleikarnar hjá bank-

unum. Tí er tað so meiningsleyst at hjálpa bankunum uttan at gera nakað fyrri at loysa trupulleikarnar í samfelagnum.

Jógvan Mørkøre ber ótta fyrri, at tær nógvs innspæringarnar í bankarnar í veruleikanum koma at virka sum ein boomerangur av somu orsök: loysir tú ikki trupulleikarnar í samfelagnum um somu tíð, so gerst støðan hjá fólki bara verri og verri og tey koma at hava torførari við at gjalda sínar skyldur til somu bankar. Tvs. at trupulleikarnar hjá bankunum gerast verri og verri.

Tann sannroynd, at trupulleikarnir hjá bankunum verða ikki loystir fyrr enn tú hevur loyst samfelagskreppuna eiga vit at geva nógvs meiri gætur.

GOTT BINGO
verður í
Bygdarhúsinum í Hósvík
sunnudagin kl. 16.00.

Nógvs góðir vinningar.
1/2 krov til aðru hvørja fulla plátu.
10 vinningar á lutaseðlinum,
m.a. gávukort á 1.000 kr.
verður burturlutað.

Bygdarfelagið VARDIN

Sinnisbati

Fritíðarhellið í Krossgøtu 15 er opið miku-kvöld kl. 19-22.